

Vergaderjaar 1988–1989

20 264

Nieuwe bepalingen inzake het kiesrecht en de verkiezingen (Kieswet)

Nr. 23 (herdruk)

AMENDEMENTEN VAN HET LID KOHNSTAMM

Ontvangen 7 april 1989

De ondergetekende stelt de volgende amendementen voor:

I

In **artikel G 5a, tweede lid**, vervalt «H 10, tweede lid,».

II

In **artikel H 10, eerste lid**, wordt «kandidatenlijsten van verschillende politieke groeperingen» vervangen door: lijstengroepen, stellen gelijklopende lijsten en op zichzelf staande lijsten.

III

Artikel H 10, tweede lid, vervalt.

IV

Artikel H 10, derde lid, vervalt.

V

In **artikel S 8, eerste lid**, wordt «kandidatenlijsten van verschillende politieke groeperingen» vervangen door: lijstengroepen, stellen gelijklopende lijsten en op zichzelf staande lijsten.

VI

Artikel S 8, tweede lid, vervalt.

VII

Artikel S 8, derde lid, vervalt.

Toelichting

De strekking van de amendementen is het doen vervallen van beperkingen op het vormen van combinaties voorzover die beperkingen niet nodig zijn voor een eenduidige verdeling van de zetels.

Volgens het wetsvoorstel zouden, conform de huidige wet, combinaties slechts worden gevormd tussen groeperingen (i.c. lijsten)

1. waarvan de aanduiding is geregistreerd en die
2. in alle kieskringen een lijst hebben ingediend. Verder is vereist dat de combinatie betrekking moet hebben op
3. alle door die groeperingen in alle kieskringen ingediende lijsten. Tenslotte wordt nog bepaald dat de combinatie
4. in alle kieskringen met dezelfde groepering(en) moet geschieden.

Als de combinatie aan 1, 2 en 3 voldoet dan is logischerwijze ook aan 4 voldaan, zodat de laatste bepaling overbodig is. De voorwaarden 1 en 2 zijn niet nodig om het proces van zetelverdeling correct te laten verlopen en kunnen dus vervallen.

Ter adstructie van de technische overbodigheid van dit tweetal voorwaarden dient de volgende analyse van de vaststelling van de verkiezingsuitslag zoals geregeld in hoofdstuk 0 van het wetsvoorstel.

stap 1

Een stel gelijkkluidende lijsten wordt als een lijst beschouwd, met als stemmenaantal het totaal van de stemmen op de afzonderlijke lijsten.

stap 2

Een lijstengroep wordt als een lijst beschouwd, met als stemmenaantal het totaal van de stemmen op de afzonderlijke lijsten. Een afzonderlijke lijst kan hierbij in stap 1 zijn ontstaan door samenvoeging van een stel gelijkkluidende lijsten.

stap 3

Een lijstencombinatie wordt als een lijst beschouwd, met als stemmen-aantal het totaal van de stemmen op de afzonderlijke lijsten (voorzover de combinatie in aanmerking wordt genomen). Een «afzonderlijke» lijst kan hierbij in stap 1 of in stap 2 zijn ontstaan.

stap 4

De zetels (inclusief restzetels) worden over de lijsten verdeeld. Een lijst kan hierbij dus feitelijk een lijstencombinatie zijn, of een lijstengroep, of een stel gelijkkluidende lijsten of een echte losse lijst die noch gelijkkluidend aan een andere is, noch tot een groep behoort en evenmin deel uitmaakt van een combinatie.

Vervolgens worden de samenvoegingen uit stap 3 weer ongedaan gemaakt:

stap 5

De aan een lijstencombinatie toegewezen zetels worden verdeeld over de lijsten die deel uitmaken van de combinatie (voorzover de combinatie in aanmerking is genomen). Een «lijst» kan hierbij dus feitelijk een lijsten-groep zijn, of een stel gelijkkluidende lijsten of een echte losse lijst die niet gelijkkluidend aan een andere is, en evenmin tot een groep behoort.

stap 6

De aan een lijstengroep toegewezen zetels worden verdeeld over de lijsten die deel uitmaken van de groep. Een «lijst» kan hierbij dus feitelijk

een stel gelijklopende lijsten zijn of een die niet gelijklopend aan een andere is.

stap 7

Bij de toewijzing van de zetels aan kandidaten worden de lijsten die deel uitmaken van een stel gelijklopende lijsten weer als afzonderlijke lijsten beschouwd.

Uit het bovenstaande blijkt dat:

- een stel gelijklopende lijsten vanaf stap 1 tot stap 7 als een lijst wordt beschouwd;
- een lijstengroep vanaf stap 2 tot stap 6 als een lijst wordt beschouwd;
- een lijstencombinatie alleen in stap 4 als een lijst wordt beschouwd.

Voor een eenduidige en correcte gang van zaken is het daarom nodig en voldoende dat:

- een stel gelijklopende lijsten hetzij geheel tot dezelfde combinatie behoort danwel in het geheel niet tot enige combinatie behoort;
- een lijstengroep hetzij geheel tot dezelfde combinatie behoort danwel in het geheel niet tot enige combinatie behoort.

De voor artikel H 10 voorgestelde tekst bepaalt:

Als een lijst die tot een stel gelijklopende lijsten of een lijstengroep behoort, wordt verbonden dan moeten alle lijsten van dat stel of die groep in diezelfde combinatie worden verbonden. Voor een stel en een groep is het dus alles of niets, zodat aan de voorwaarden voor een correcte gang van zaken is voldaan.

Kohnstamm